

Opleiding

Begeleider van Ontwikkellabs

Biografiekunde en sociale ontwikkeling

De Grondsteen

School voor Initiatief en Gemeenschapsvorming

Sociale en persoonlijke vraagstukken voor ons allen in deze tijd

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Begeleiding van een ontwikkellab	5
Doel en inhoud van de opleiding	6
Wat wordt er van je gevraagd?	7
Sociale didactiek	7
Achtergrond van de opleiding en werkgebieden van het Ontwikkellab	8
Doelgroep	8
Opbouw van het programma	9
Instapprogramma	9
Data	10
Locatie	10
Kosten	10
Begeleiding	11
Toelatingsvoorwaarden	12
Deelnemer worden bij de Grondsteen	12
Certificering en aansluiting	12
Vervolgopleiding	12
Inschrijving	12
Meer weten?	12

Inleiding

Sociale vraagstukken

Het huidige sociale leven, alles wat tussen mensen tot stand komt, stelt ons voor grote vraagstukken. De sociale structuren in de maatschappij, (wet- en regelgeving, economische verhoudingen en onze omgang met de cultuur), scheppen te weinig ruimte om samen of alleen tot creatieve sociale oplossingen te komen. Vaak wordt, in plaats van de medemens en zijn ontwikkeling, het systeem voorop gezet. Daardoor worden onze eigen morele afwegingen en creativiteit op de werkvloer verdrongen door protocollen en hiërarchisch leiderschap; heeft de huidige democratische besluitvorming als consequentie dat de meerderheid de minderheid haar wil oplegt en moet ons onderwijs vaak voldoen aan vergaande overheidseisen. Deze systeemstructuren vormen een ernstige hindernis voor initiatieven, moreel handelen, vrije individuele ontwikkeling, een menselijke manier van omgang met geld en moderne gemeenschapvorming.

Scherper worden van de vraagstukken in deze tijd

In de recente tijd openbaren zich de sociale vraagstukken zich steeds duidelijker en in die zin leven we in een apocalyptische tijd (= wat verborgen is wordt zichtbaar). Juist oude sociale benaderingen worden met nog meer kracht en zelfs dwang ingezet om mensen 'in het gareel' te krijgen, zoals bij de recente omgang met het vaccineren tegen Covid-19. Mensen worden daarbij ten dele in een 'groepsbewustzijn' teruggedrongen, waarin 'goede' en 'slechte' groepen worden onderscheiden en polariseren. Er groeit helaas een kloof tussen mensen, die in feite een groot appèl doet op de ontwikkeling van ons bewustzijn en eigen moraliteit.

Zo in het groot, zo ook in het klein

Wat zich in het groot in de samenleving aftekent, speelt zich ook af in het klein, in teams, organisaties en relaties. Ook in ons eigen innerlijk kunnen we dagelijks grotere en kleinere worstelingen ervaren over onze verhouding tot de ander (én tot onszelf).

De meeste mensen zijn daarbij van goede wil ten opzichte van elkaar. Toch blijven we vaak zitten met het gevoel dat het proces tussen hen zich socialer en menselijker had kunnen ontwikkelen. *'We bleven er verschillend over denken en dat staat nu tussen ons in', 'Er kwam eigenlijk geen echt gesprek op gang', 'Wij werden niet meegenomen in de besluitvorming, het ging over onze hoofden heen', 'We kenden niet eens de naam van onze burens'.*

We zijn zo gewend aan deze ervaringen en beperkingen, dat we het ons haast niet kunnen voorstellen hoe het anders zou zijn. Toch kan het anders! In een ontwikkellab ervaren mensen dat steeds weer. Zij ontwikkelen nieuwe vermogens om de brug te slaan naar de ander en krijgen tegelijkertijd dieper inzicht in hun eigen roeping en individuele weg.

Steeds meer mensen hebben behoefte aan begeleiding die dit biedt: het vinden van de eigen individuele levensopgave, maar ook voor het verbeteren van de relaties met anderen, samenwerking of gemeenschapvorming.

We bleven er verschillend over denken en dat staat nu tussen ons in.

Wij werden niet meegenomen in de besluitvorming, het ging over onze hoofden heen.

Verdergaande individualisering

Doordat de mens steeds individueler wordt, dat wil zeggen, juist minder bepaald door afkomst of de groep waar hij deel van uitmaakt, lopen we steeds meer tegen de van buitenaf opgelegde beperkingen op en roert zich de innerlijke roeping of levensopgave in onze ziel. We worden uitgedaagd ons egoïsme te overwinnen, de brug te slaan naar de ander en ondernemer te worden in onze eigen levensloop. Dat is een flinke opgave waar we vanuit ons onderwijs en vaak ook onze opvoeding, niet zoveel voor hebben meegekregen. Steeds meer mensen hebben daarom behoefte aan begeleiding bij het vinden van hun eigen individuele weg, maar ook voor het verbeteren van de relaties met anderen, samenwerking of gemeenschapsvorming.

Ingrid Busink en Lieke Deelstra
De Grondsteen

Het is bijzonder om te hebben ervaren op welke manier zo een gemeenschap ontstaat en hoe snel dat gaat. Je werkt aan het initiatief én aan je eigen ontwikkeling.

Begeleiding van een Ontwikkellab

Als begeleider van een Ontwikkellab bied je mensen de mogelijkheid zichzelf te leren kennen, de rode draad in hun levensloop en hun roeping te vinden, hun initiatiefkracht te versterken en tegelijkertijd de basis leggen voor een verdergaande gemeenschapsvorming, door deze echt te ervaren/beleven.

Uniek is dat je binnen de opleiding tot begeleider van Ontwikkellabs werkt aan het leren begeleiden van persoonlijke, biografische ontwikkeling én van nieuwe sociale processen en gemeenschapsvorming.

Bij het begeleiden van een ontwikkelab richt je in het klein (een groep van 5 personen) de sociale verhoudingen (als mini-sociale structuren) zo in, dat het denken, voelen en willen, ofwel de individuele ontwikkeling van de deelnemers vrij blijft. Daarbij begeleid je alle deelnemers niet alleen bij het onderzoeken van- en vertellen over hun levensloop in verleden, heden en toekomst aan de hand van hun vraag, maar ook bij het luisteren naar en reageren op elkaar. Je bewaakt daarbij de spelregels, zodat (voor)oordelen kunnen worden teruggehouden en het wezenlijke waarneembaar kan worden. Je reikt handvatten aan voor de communicatie, o.a. met de vier categorieën van weerklank over de eigen biografische vragen en ervaringen en die van een ander. Daarin oefenen en ontwikkelen mensen onder jouw begeleiding tegelijkertijd ook hun hogere sociale vermogens:

- een denken in grotere gehelen (imaginatie);
- een voelen, luisteren en spreken vanuit geestelijke inspiratie ;
- een overgave aan de wil in verbinding met de ander (intuïtie).

Deelnemers kunnen ervaren hoe zij zich vanuit een houding van interesse in deze vrijheid kunnen verbinden met de ander als individu in ontwikkeling. Dit gebeurt op zo'n manier dat gedurende het ontwikkelab kan worden ervaren hoe je met elkaar een gemeenschap wordt. Deze ervaring blijkt een diepe uitwerking te hebben in de relatie met deze mensen, ook na het Ontwikkellab, en zelfs op de relatie en communicatie met anderen.

Ervaringen van deelnemers met het Ontwikkellab

- *Ik kwam op het practicum af vanwege de gemeenschapsvorming. Ik wist nog niet zo of ik wel in de polder, in dit project, wilde wonen. Door dit ontwikkelab zie ik veel mogelijkheden in wat we met zijn allen kunnen creëren. Mijn wil is aangewakkerd en ik vind het fijn om nu naar die nieuwe woonsituatie toe te kunnen werken. Ik voel dat ik eindelijk misschien ook iets aan mezelf kan omvormen, door de gemeenschap. Ik heb zin om met jullie verder te gaan.*
- *Het is ongelooflijk wat we door zo'n traject hebben bereikt aan intimiteit, waar je normaal gesproken een vreselijk lange tijd voor nodig hebt. Het is noodzakelijk voor het draagvlak.*
- *Ik voel nu de innerlijke ruimte om echt initiatief te nemen.*
- *Ik heb voor eerst in een groep gewerkt met een gezamenlijk ideaal en ik merk dat ik door dit traject makkelijker over dingen heen kan stappen waar je je normaal meer aan ergert bijvoorbeeld. Het haalt het contact uit de oppervlakte weg.*
- *Het ontwikkelab heeft veel verbondenheid gegeven. Het is gek om het stop te zetten, we blijven toch verbonden.*

Jullie spreken in de vier categorieën uit wat ik wel voel, maar nog niet onder woorden kan brengen.

Doel en inhoud van de opleiding

De Opleiding tot begeleider van Ontwikkellabs leidt op in het begeleiden van ontwikkellabs met biografieonderzoek in verleden, heden en toekomst in een kleine groep. De volgende kennis van, inzicht in, vaardigheden en houding worden geleerd:

Inhoud

- de levensfasen in een normale biografie en de ontwikkeling van fysiek lichaam, ziel, geest en essentie;
- het nieuwe zelfgekozen beroep;
- ondernemerschap en initiatief in verschillende levensgebieden en levensfasen;
- kennis van geld en waarde, en bewustzijn bij het ondernemen;
- de eigen biografische ontwikkeling;
- het driegelede beeld van mens en wereld (van binnenuit i.p.v. van buitenaf);
- de tegenkrachten en meekracht in individuele en sociale ontwikkelingsprocessen;
- het sociale priesterschap van de begeleider;
- moderne gemeenschapsvorming.

Werkwijze

- de werking van het kunstzinnig werken in de begeleiding;
- de eigen valkuilen in de begeleiding;
- (de eigen) specifieke vermogens bij de begeleiding;
- de waarde en werking van het biografische perspectief in sociale processen;
- zorg dragen voor een zorgvuldige reflectie van deelnemers met de vier categorieën van weerklank en bijsturen waar nodig.

Vaardigheden

- geven van constructieve feedback met de vier categorieën van weerklank;
- kunnen karakteriseren;
- kunnen herkennen van onderliggende opvattingen in wat iemand vertelt;
- kunnen stellen van wekkende vragen en kunnen teruggeven in metaforen;
- zorgvuldig kunnen geven van voorbereidingsinstructies;
- biografisch kunnen kijken, het waarnemen van het wezenlijke;
- kritisch kunnen reflecteren op het eigen functioneren in de begeleiding;
- het op verantwoorde wijze kunnen vertalen van biografische aspecten naar kunstzinnige oefeningen;
- zorgvuldig instructies kunnen geven voor kunstzinnige oefeningen.

Houding en vermogens

- actief kunnen luisteren;
- het juiste midden houden tussen betrokkenheid en distantie;
- respect voor de unieke biografie van de ander, vanuit een houding van gelijkwaardigheid;
- de individuele wil vrij laten vanuit vertrouwen in het lot van de ander;
- hogere sociale vermogens:
 - een denken in grotere gehelen (imaginatie);
 - een voelen, luisteren en spreken vanuit geestelijke inspiratie en;
 - een overgave aan de wil in verbinding met de ander (intuïtie).

Wat wordt er van je gevraagd?

De methodiek die je in de opleiding tot begeleider van Ontwikkellabs kunt eigen maken, sluit aan bij en maakt ruimte voor het ontwikkelingsproces van de ander. Ze helpt je om daar zo objectief mogelijk naar te kijken en de geestelijke dimensie waar te nemen.

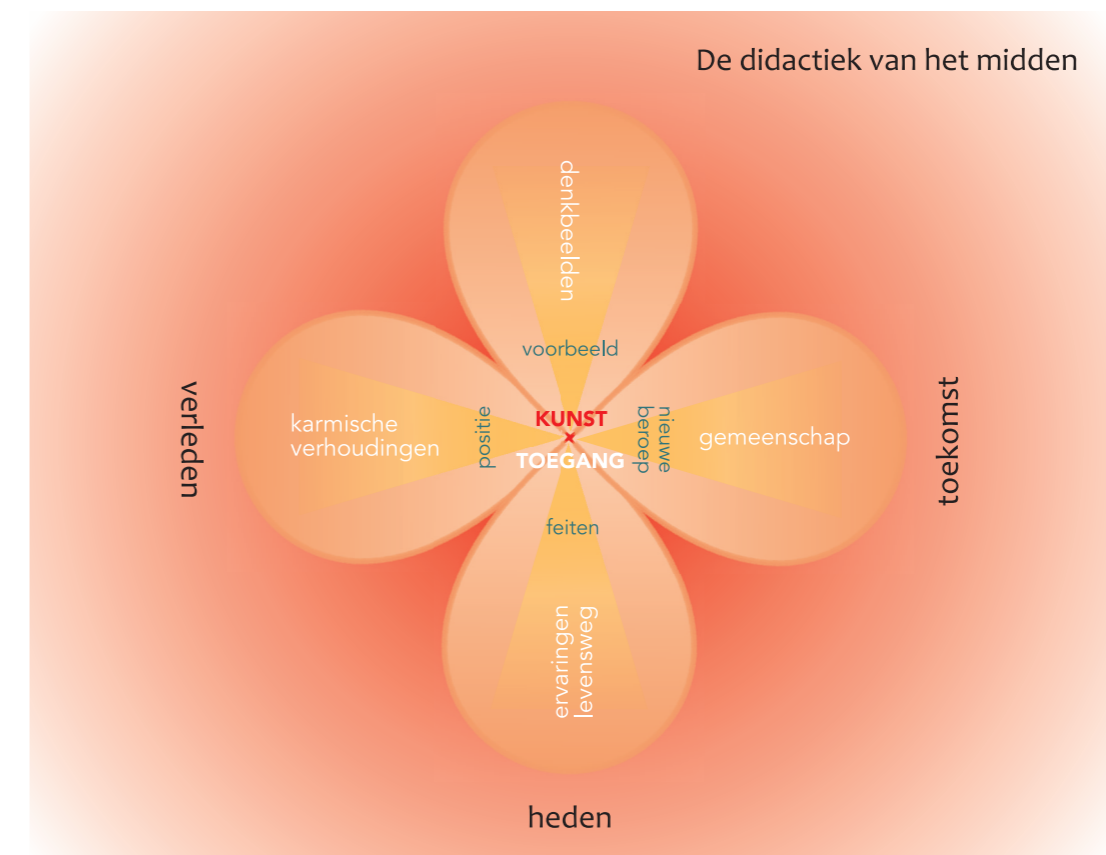
Het stelt eisen aan de begeleider om de methodiek op deze manier te kunnen hanteren. Het is belangrijk dat je bereid en in staat bent steeds weer kritisch te reflecteren op je eigen professionele functioneren; en ook om steeds weer je eigen biografische vragen en ontwikkeling te blijven onderzoeken. Aan al deze aspecten (methodiek, professionele en persoonlijke ontwikkeling) wordt in de opleiding intensief gewerkt.

Sociale didactiek

Het spreekt voor zich dat de opleiding een zodanige sociale vormgeving kent, dat de wil van de deelnemer wordt vrijgelaten. Alleen op deze manier is een vrije individuele ontwikkeling via een toegang tot de geestelijke werkelijkheid mogelijk. Om die toegang te vinden leer je van jezelf, via de ander. Wij spreken daarbij van sociale didactiek, een didactiek van het midden. Ervaringen op de levensweg worden verbonden met, en leiden tot, nieuwe denk-beelden; vanuit bestaande verhoudingen wordt aan gemeenschapsvorming gewerkt; vanuit een bestaande positie naar een nieuw beroep en het kunstzinnig werk kan een directe toegang tot geestelijke inzichten worden gevonden.

Daarnaast word je uitgedaagd vanuit je eigen initiatief je eigen doelgroepen te verkennen. in contact met jouw persoonlijke levensopgave en biografie. Daardoor kun je je na afloop in jouw eigen werkgebied en vanuit eigen inhoudelijke thema's ((kunst, ouderschap, loopbaanbegeleiding, en zo meer) Ontwikkellabs gaan aanbieden.

kritisch
reflecteren
op je eigen
professionele
functioneren

Achtergrond van de opleiding en werkgebieden voor het Ontwikkellab

Het Ontwikkellab in zijn uitgebreide vorm is breed inzetbaar en wordt toegepast op allerlei gebieden en met verschillende thema's. Bijvoorbeeld in startende initiatieven voor woongemeenschappen, scholen en vernieuwende start-ups. Maar ook voor algemene persoonlijke ontwikkeling en bij loopbaanbegeleiding. Het ontwikkellab kan ook voor specifieke doelgroepen worden ingezet zoals leraren, ouders, leidinggevendenden, zorgpersoneel, etc.

De methodiek is oorspronkelijk gebruikt binnen het organisatieadvieswerk en later in de vorm van biografiepractica voor particulieren. Ze kent toepassingen in loopbaantrainingen, coachingsgroepen, teambuilding, management developmenttrainingen, (begeleide) intervisiegroepen en in individuele levensloop- en loopbaanbegeleiding.

De opleiding is voortgekomen uit de opleiding Biografiekunde (begeleiding biografieonderzoek in een kleine groep) die sinds 2001 negen keer is gegeven. Ze bouwt voort op de menskunde en de sociale inzichten die door Rudolf Steiner zijn ontwikkeld.

Doelgroep

De opleiding tot begeleider van Ontwikkellabs richt zich op diegenen die Ontwikkellabs willen begeleiden en daarbij ontwikkelingsvragen op het gebied van (studie)loopbaan, levensloop en gemeenschapsvorming willen herkennen en begeleiden vanuit een effectieve methodiek. Het kan daarbij zowel gaan om mensen die begeleiding willen aanbieden vanuit een eigen praktijk of onderneming, als om professionals die de methodiek willen integreren in hun beroep zoals (loopbaan)adviseurs, hulpverleners, re-integratieconsulenten, arbeidsdeskundigen, studieadviseurs, maatschappelijk werkers, (kunstzinnig) therapeuten en anderen. Maar ook schooldirecteuren of bestuurders, initiatiefnemers of bewoners van woonprojecten, of leidinggevendenden in organisaties die aan gemeenschapsvorming willen werken.

Ontwikkelingsvragen
in loopbaan,
levensloop en
gemeenschapsvorming

Persoonlijke, individuele
bewustzijnsontwikkeling
en de vernieuwing van sociale
structuren zijn onlosmakelijk met
elkaar verbonden.
Dit is wat een ontwikkellab
zo uniek maakt, dat het deze
wetmatigheid serieus neemt.
Ingrid Busink

Opbouw van het programma

Het programma bestaat uit een instapavond, vijf blokken van vijf dagdelen (vrijdagavond t/m zondagmorgen) en een terugkomdag. Na aanmelding word je uitgenodigd voor een instapgesprek.

Overzicht van het programma

- Instapavond
- Instapgesprek
- Blok 1 - Thema *Het verleden I: De grote boog*
- Blok 2 - Thema *Het verleden II: Het detail*
- Blok 3 - Thema *Het heden: De balans*
- Blok 4 - Thema *De toekomst I: De scenario's*
- Blok 5 - Thema *De toekomst II: Het stappenplan*
- Terugkomdag: *Evaluatie en eindbeoordeling*

Elk blok kent de volgende programmaonderdelen:

- Oefenen van begeleidingsvaardigheden en -houding in een kleine groep van maximaal zes deelnemers;
- Onderzoek van de eigen biografie (je inbreng dient nu tevens als oefenmateriaal voor de anderen; de begeleiding houdt hierbij in het oog dat er voldoende veiligheid en respect is voor ieders biografie);
- Theoretische inleidingen en verwerking daarvan;
- Voorbeelden van praktijkervaringen met het Ontwikkellab;
- Kunstzinnig werken. De kunstzinnige oefeningen zijn erop gericht:
 - je leeropbrengst te vergroten door de leerervaringen op kunstzinnige wijze te verbeelden en te verwerken;
 - kunstzinnige oefeningen zelfstandig toe te kunnen passen bij de biografische begeleiding van cliënten.
- Schrijven van een leerverslag.

In dit leerverslag leg je je eigen leervragen vast en de ontwikkeling ervan; ook de tussentijdse leeropbrengsten en oefeningen worden hierin genoteerd. De begeleiders van de opleiding reiken hiertoe instrumenten aan. Doel van het verslag is om je eigen leertraject mee vorm te geven vanuit je eigen leervragen, en om de opbrengst ervan zo groot mogelijk te laten zijn door de bewuste en kritische reflectie op het verloop.

Instapgesprek

Na de instapavond kun je je aanmelden voor een instapgesprek. Hierin kun je aangeven wat jouw persoonlijke doelen zijn met de opleiding. We bespreken hoe de opleiding kan aansluiten bij jouw persoonlijke ontwikkelingsbehoefte en in hoeverre de opleiding voor jou past.

Na het instapgesprek kun je je, na wederzijdse instemming, definitief inschrijven voor de opleiding.

Data en tijdstippen

Instapavond	2 juni 2022
Blok 1	23, 24 en 25 september
Blok 2	14, 15 en 16 oktober
Blok 3	4, 5 en 6 november
Blok 4	25, 26 en 27 november
Blok 5	16, 17 en 18 december
Terugkomdag	22 januari 2023

De weekends zijn van vrijdagavond 19 uur tot zondagmiddag 13 uur.

Locatie

Waldijk15 Natuurlijk Trainen
Waldijk 15
6621 KG Dreumel

Kosten

De kosten voor deze opleiding bedragen € 4650. Particulieren betalen € 3750. Dit is inclusief inschrijfgeld, hand-outs, koffie, thee, lunch, diner en overnachtingen. Als inschrijfgeld vragen we je een aanbetaling van € 200.

Leveringsvoorwaarden en annuleringsregeling

De leveringsvoorwaarden staan op de website www.degrondsteen.nl onder *Meer informatie*.

Begeleiding

De opleiding wordt gegeven door Ingrid Busink (1965) en Lieke Deelstra (1967). Beiden hebben al meer dan 20 jaar ervaring met het begeleiden van ontwikkellabs en zijn vanuit hun professionele leven en dankzij het wonen in een woonproject, thuis in theorie en praktijk van de moderne gemeenschapsvorming en biografiekunde.

Verder zullen er enkele gastdocenten een bijdrage leveren, waaronder Harrie Salman en Jan Saal.

Ingrid Busink

Ingrid Busink (1965) is van oorsprong sociaal-wetenschappelijk onderzoeker, maar verlegde haar werkterrein naar het nog onontgonnen gebied van de gemeenschapsvorming. De basis daarvan legde zij bij de jarenlange begeleiding van tientallen ontwikkellabs (indertijd nog biografiepractica geheten) en individuele biografische gesprekken. Daaruit is de opleiding tot begeleider van Ontwikkellabs voortgekomen, evenals andere opleidingen, cursussen en workshops op het gebied van gemeenschapsvorming.

Samen met haar partner (privé en in initiatief) Eric ten Hagen vanuit Bouwen met Mensen heeft zij 23 jaar woonprojecten en 12 jaar nieuwe scholen geholpen bij de ontwikkeling van het initiatief en bij de gemeenschapsvorming. De gedragen besluitvorming was daarbij ook een onmisbaar instrument. Net zo onmisbaar waren de talloze vraagstukken, problemen en creativiteit en goede wil van de leden van de woonprojecten en scholen.

De ervaring van de nood in de dagelijkse praktijk voor individuele mensen en organisaties aan sociale vernieuwing vanuit initiatief en gemeenschapsvorming, en het inzicht dat wat Rudolf Steiner daarvoor heeft ontwikkeld nog onvoldoende is opgepakt en uitgewerkt, bracht haar tot het initiatief van de oprichting van de Grondsteen, School voor initiatief en gemeenschapsvorming.

Lieke Deelstra

Lieke Deelstra (1967) werd opgeleid tot kunstenaar en theatermaker, maar heeft inmiddels meer dan twintig jaar ervaring met het begeleiden van diverse groepen en individuen op hun weg naar bewustwording, inzicht en heling. Hierdoor heeft zij een stevige ervaring met het begeleiden van processen en het geven van trainingen. Haar vakmanschap en intuïtie zijn gescherpt door diverse scholingen op het gebied van o.a. biografiekunde, systemische werken, coaching, stervensbegeleiding, sjamanisme en energiewerk.

Lieke ervaart het leven vanuit het 'pars pro toto' principe, in het kleine spiegelt het grote en andersom. Vanuit het inzicht dat alles ten diepste met elkaar verbonden is maar deze verbinding vaak niet meer wordt beleefd, brengt Lieke mensen weer in contact met hun innerlijke bron. De gouden draad in hun leven.

Lieke werkt als zelfstandig coach en begeleider vanuit Werkplaats Stap en is trainer en docent bij het instituut voor Biografie, Mark Leefstijl en Vitaliteitscoach opleiding, Academie voor Geesteswetenschappen en De Grondsteen, School voor Initiatief en Gemeenschapsvorming.

Toelatingsvoorwaarde

Om deel te kunnen nemen aan deze opleiding, is het noodzakelijk dat je eerst zelf de werkwijze hebt ervaren als deelnemer in een ontwikkellab of (voorheen) practicum.

Deelnemer worden bij de Grondsteen

Je hebt de mogelijkheid je aan te sluiten als belangstellend of actief (en later eventueel dragend) deelnemer bij de gemeenschap van de Grondsteen. Als actief deelnemer kun je vanuit de Grondsteen werken als gemeenschapscoach (als je alle onderdelen hebt gevolgd van de opleiding tot gemeenschapscoach) of gemeenschapscoach in opleiding in het onderwijs, woonprojecten en andere organisaties of initiatieven. Samen met andere gemeenschapscoaches ontwikkel je jezelf en het vak verder in intervisiebijeenkomsten, nascholing en andere activiteiten.

Certificering en aansluiting

Na het scholingstraject ontvang je bij een voldoende eindbeoordeling door de opleiders, een certificaat waarop staan aangegeven:

- de doelen van de opleiding;
- de duur van het traject;
- de opleidingsactiviteiten waaraan is deelgenomen;
- de inhoud waaraan is gewerkt.

Eind 2022 zullen we een NRTO registratie ontvangen.

Vervolgopleiding

Na deze opleiding kun je het scholingstraject *Met het wezenlijke in gesprek* volgen, waarin je leert individuele (biografische) gesprekken te voeren.

Wil je gemeenschapscoach worden, dan kun je daarnaast ook nog andere modules volgen van de Opleiding tot Gemeenschapscoach. Zie de website www.degrondsteen.nl voor meer informatie.

Inschrijving

Inschrijving geschiedt in volgorde van betaling. Door middel van het aangehechte inschrijvingsformulier kunt u zich inschrijven voor de opleiding. Uw inschrijving is definitief na ontvangst van het inschrijfgeld.

Het minimum aantal deelnemers voor het scholingstraject is 7, het maximum 12.

Meer weten?

Vraag een (telefonisch) gesprek aan met één van onze begeleiders of mail naar info@degrondsteen.nl.

De Grondsteen

School voor Initiatief en Gemeenschapvorming

info@degrondsteen.nl

www.degrondsteen.nl

Voorjaar 2022